

Skapande skola – handlingsplan

Tyresö kommun

Tyresö kommun är belägen 17 km sydost om Stockholm och på grund av detta en utpräglad boendekommun. Man väljer att bo i Tyresö för den lugna trygga miljöns skull, nära storstadens utbud av arbetstillfällen och kultur. Kommunen har 42000 invånare och är 9:e barntätaste kommunen i Sverige. Näringslivet i Tyresö präglas av ett stort antal småföretag och entreprenörer, och kommunen är den ojämförligt största enskilda arbetsgivaren. I Tyresö finns 14 kommunala grundskolor varav 6 med år 7-9.

Barn- och utbildningsförvaltningen driver den kommunala för- och grundskolan i kommunen medan Utvecklingsförvaltningen ansvarar för gymnasium, vuxenutbildning, Sfi samt kultur och fritid. Syftet med denna handlingsplan är att tydliggöra kopplingen mellan skola och kultur och ska ses som ett dokument i utveckling.

Samverkan mellan skola och kultur i Tyresö kommun tar avstamp i

- Lpfö 98 som betonar att
 - ”I förskolans uppdrag ingår att såväl utveckla barns förmågor och barns eget kulturskapande som att överföra ett kulturarv.
 - ”Skapa och kommunicera med hjälp av olika uttrycksformer såsom bild, sång och musik, drama, rytmik, dans och rörelse liksom med hjälp av tal- och skriftspråk utgör både innehåll och metod i förskolans strävan att främja barns utveckling och lärande.
- Lpo 94 som betonar skolans ansvar för att eleverna
 - Får ”utveckla sin förmåga till kreativt skapande och fått ett ökat intresse för att ta del av samhällets kulturutbud”
 - ”har en förtrogenhet med centrala delar av vårt svenska och nordiska och västerländska kulturarv”
 - ”kan utveckla och använda kunskaper och erfarenheter i så många olika uttrycksformer som möjligt som språk, bild, musik, drama och dans”
 - ”har kunskaper om medier och deras roll”
- FN´s barnkonvention där artikel 13:1 lyfter fram barnets rätt att ”söka, motta och sprida information och tankar av alla slag, i tal, skrift eller tryck, i konstnärlig form eller genom annat uttrycksmedel som barnet väljer”.
- Det nationella kulturpolitiska jämställdhetsmålet, enligt vilket kulturpolitiken ska ”verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande”. Samt fastslår att ”förutsättningen för kulturell jämlikhet

skapas hos den unga människan. Kulturpolitiken skall bidra till att den kulturella stimulansen i förskola och skola stärks”.

Tidigare satsningar

I kopplingen av skola och kultur i Tyresö är det viktigt att klargöra att kultur inte enbart ska vara ett sätt att redovisa kunskap i olika skolämnen utan en väg till kunskap. Kultur i skolan ska ses som ”jätten i degen snarare än grädden på moset”, vara en viktig kunskapsbärare och ett medel för elever att utifrån deras unika förutsättningar både tillgodogöra sig kunskap och prova på och hitta ”sina” uttrycksformer. En bred satsning på detta är en utbildning i lärstilar för 200 F-5 pedagoger denna termin. Med kunskap om elevernas lärstilar kan läraren dels hjälpa eleverna att hitta sina personliga strategier för lärande, dels bättre kunna individualisera undervisningen. Att veta vilket pedagogisk metod som passar den enskilde eleven och gruppen är avgörande för kvaliteten i skola och utbildning. Satsningen på lärstilar kommer att utökas under 2009 för att omfatta även Tyresös 6-9 lärare.

Förutom olika inslag av kultur i skolan med stöd av skolans egna lärare är det viktigt att samarbeta med professionella kulturaktörer. Dels för att öka kvaliteten i undervisningen dels för att eleverna ska få komma i kontakt med kulturvärlden utanför skolan för att se vägar till skapande verksamhet möjliga framtida yrken. Detta sista kan även ses som ett led i Barn- och utbildningsförvaltningens mål för 2008 – att varje skola ska ha någon form av samarbetsprojekt med närsamhälle eller näringsliv.

Kulturskolans kulturpedagoger har verkat i år F-5 på flera skolor med projekt av större och mindre omfattning. Bland annat kan nämnas: Fiol- och blåsklasser, musikproduktion, rockskola, drama och bild, uppsättning av Linné-musikalen ”Naturens förste”, cirkusprojekt samt projektet ”Edudance” – lärande genom dans.

Pågående kultursatsningar inom Barn- och Utbildningsförvaltningen

- Under läsåret 08/09 genomför Barn- och Utbildningsförvaltningen en centralt arrangerad utbildning för F-5 pedagoger: ”Lärstilar i teorin och praktiken” en föreläsningsserie med fil dr Lena Boström. Under läsåret 09/10 är föreläsningarna anpassade till 6-9 pedagogerna.
- På Nyboda skola finns musikklasser år 4-9. Det är en kommunal grundskoleutbildning, där musikämnet förstärks och omfattar 5-6 lektioner i veckan. Eleverna får också undervisning i dans (år 4), gehör och notläsning, musiklyssning, musikhistoria samt spel på trummor, elbas, elgitarr och keyboard (år 7-9). Att framträda och ge konserter är en viktig del i utbildningen. Tyresö musikklasser ger ca 20 konserter per år.
- Sedan ett antal år finns möjlighet att välja teaterprofil på Kumla skolas högstadium. Förutom de vanliga skolämnena får dessa elever undervisning i drama och möjlighet att både öva in och spela upp teaterföreställningar inför publik.
- På Nyboda fritidsgård bedrivs för närvarande ett dansprojekt för flickor i högstadieåldern. Bland dessa finns de som annars inte deltar i idrottsundervisning,

har svårt att samarbeta i grupp och ta ansvar. Inom ramen för dansgruppen ägnar sig dessa flickor åt dans och rörelse, skapar koreografi, tar ansvar för att repetitioner, föreställningar och uppträdanden genomförs samt samarbetar inom gruppen och med vuxna på fritidsgården och i andra sammanhang.

- Nyboda fritidsgård erbjuder möjlighet för ungdomar att spela ensemblespel i rockband samt göra egna inspelningar.
- Nybodafestivalen är ett årligt samarrangemang mellan Tyresö fritidsgårdar, Kulturavdelningen, föreningar och näringsliv. 2009 planeras en tredagars festival med inslag av musik, dans och sång – av och med såväl amatörer som professionella. Syftet är att arrangera en festival där barn och ungdomar själva engagerar sig.

Pågående satsningar på "kultur i skolan" inom Kulturavdelning och Bibliotek

Under 2008 och 2009 planerar Kulturavdelningen att erbjuda följande verksamhet i förskola och grundskola:

För förskolan kommer 20 teaterföreställningar som når 1200 barn arrangeras.

För grundskolan arrangeras följande:

År 1	Teaterföreställning (når 480 elever)
År 2	Kulturskolans presentationsvecka: lärarkonsert, elevframträdanden, musikdemonstration, eget skapande i bildverkstan med mera. (500 elever)
År 3	Möt forntiden i Alby friluftsområde. Res till järnåldern och upplev hur man levde för 1200 år sedan. Besök gravkullarna som finns kvar än idag. En annorlunda friluftsdag som levandegör historia genom bland annat brödbak över öppen eld, runristning, eldslagning, spjutkastning och berättelser ur den forntida mytologin. (500 elever)
År 4	Författarbesök på biblioteket (500 elever)
År 5	Besök i konsthallen. Visning av utställning och arbete med konstpedagog i bildverkstan. (150 elever)
År 6	Ev. Filmprojekt. Filmvisning på Forellen. Arbete med filmpedagog.
År 7	Berättarprojekt (100 elever) och ev. filmprojekt
År 8	Forumteater (500 elever), berättarprojekt (100 elever)
År 9	Forumteater (500 elever), berättarprojekt (100 elever) och ev. dansprojekt

Genom detta når kulturavdelningens verksamhet 3 480 elever eller cirka hälften av kommunens elever i förskola och grundskola.

- Tyresö kommunbibliotek garanterar att alla förskoleklasser, skolornas årskurs 2 och 4 samt grupper från barnavårdscentralen årligen bjuds in till boktips och specialvisning av biblioteket. Tre anställda barnbibliotekarier arrangerar sagostunder, filmvisningar och bokprat för 6-åringar och för skolbarn. Man sätter även ihop

bokpaket som lånas ut terminsvis eller efter särskild förfrågan till förskolor och skolor. Dessutom stöttar man kommunens fjorton skolbibliotek med fackkunskap. Skolbiblioteken bemannas alla av skolpersonal och är inrymda i kommunens olika skolenheter. På kommunens gymnasium finns ett gymnasiebibliotek med en fackutbildad bibliotekarie. Skolbiblioteken är anslutna till biblioteksdatasystemet BOOK IT & modulen FREE-LIB.

Projekt inom Skapande skola

Av de 6 skolor med år 7-9 planeras följande verksamhet och projekt under läsåret 2008-2009.

Kumla skola

- Kumla skola har för avsikt att i teaterklasserna arbeta mer med, och få ökad kunskap inom scenisk framställning. Genom samarbete med en professionell pedagog inom scenkonsten kunna erbjuda eleverna bästa tänkbara förutsättningar för att träna uttryck, kroppsspråk hållning, tal och artikulation. Genom detta avser man att stärka teaterlevernans förmåga att kunna förmedla känslor samt stärka elevernas självförtroende på scen.
- Skolan ämnar även driva ett samarbetsprojekt med en författare för samtliga elever i skolår 8 och 9. Samarbetet ska utmynna i att eleverna skriver egna texter som sedan teaterklasserna ska dramatisera och spela upp på skolans scen.

Elevinflytande

Då tiden för upprättande av denna plan varit knapp, har vi valt att i planen säkerställa elevernas framtida möjligheter till påverkan. På de skolor som deltar i Skapande skola kommer kulturråd, bestående av både elever och lärare, att upprättas. Dessa kulturråd ska dessutom delta i nätverksarbete för att på så vis sprida goda idéer och förankra kopplingen mellan skola och kultur i kommunens skolor. Denna termin har förankringsarbetet inskränkt sig till att teaterklasserna på Kumla skola deltagit i planeringen av årets kulturprojekt.

Utvärdering

Resultatet av denna satsning kommer att utvärderas i samarbete mellan Barn- och utbildningsförvaltningen och Kulturskolan på följande sätt:

- Enkäter till berörda elever, lärare, rektorer och involverade professionella kulturaktörer.
- Diskussioner i fokusgrupper för att på ett djupare plan än i enkätform få grepp om elevernas synpunkter kring hur de ser på kultur och kulturens koppling till skolarbetet.

- Diskussioner i skolornas elevråd, där framtida satsningar också kommer att kunna förankras.
- Dra nytta av den kunskap och erfarenhet som kommer att växa fram inom skolornas Kulturråd och det nätverk som kommer att byggas upp.

Revidering för långsiktighet

Planen ska, med utgångspunkt i utvärderingsresultaten, revideras löpande för att på så vis stärka långsiktigheten i samverkan mellan kultur och skola i Tyresö kommun.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Birgitta Wigren
Förvaltningschef

Utvecklingsförvaltningen

Britt-Marie Lundberg Björk
Förvaltningschef